

Výbor pre medzinárodný obchod

2020/2043(INI)

14.12.2020

STANOVISKO

Výboru pre medzinárodný obchod

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

k téme Smerom k mechanizmu EÚ na kompenzáciu uhlíka na hraniciach, ktorý bude zlučiteľný s pravidlami WTO
(2020/2043(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Karin Karlsbro

(*) Pridružený výbor – článok 57 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre medzinárodný obchod vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta cieľ Európskej únie dosiahnuť do roku 2050 sociálne spravodlivý prechod na klimatickú neutralitu, ako aj cieľ zníženia emisií o 60 % do roku 2030, ako navrhuje Parlament; požaduje aj naďalej vyššie ambície v úsilí v oblasti klímy v obchodnej politike EÚ, ako aj v mnohých ďalších oblastiach politiky; žiada, aby sa Parížska dohoda a jej cieľ 1,5 °C stali jednou z hlavných usmerňujúcich zásad obchodnej politiky, ktorej sa musia prispôbiť všetky obchodné iniciatívy a ich politické nástroje, a to okrem iného jej začlenením, ako dôležitého prvku, do dohôd o voľnom obchode; je presvedčený, že takáto účelová obchodná politika môže byť dôležitou hnacou silou pri nasmerovaní hospodárstiev k dekarbonizácii s cieľom dosiahnuť ciele v oblasti klímy stanovené v Parížskej dohode a Európskej zelenej dohode; zdôrazňuje, že v dôsledku vyšších ambícií EÚ v oblasti zmeny klímy by sa mohlo zvýšiť riziko úniku uhlíka; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila úplnú ochranu pred únikom uhlíka vo všetkých svojich politikách a zároveň zohľadnila konkurencieschopnosť európskeho priemyslu a malých a stredných podnikov (MSP); poznamenáva, že hoci Únia v roku 2018 znížila svoje domáce emisie skleníkových plynov o 23,2 % oproti úrovniam z roku 1990, jej emisie skleníkových plynov spojené s medzinárodným obchodom nepretržite rastú; zdôrazňuje, že čistý dovoz tovarov a služieb do EÚ predstavuje viac ako 20 % domácich emisií CO₂ Únie;
2. podporuje, pri absencii globálnej ceny uhlíka a multilaterálneho riešenia, zámer Komisie navrhnúť spravodlivý a transparentný, efektívny a trhový mechanizmus EÚ na kompenzáciu uhlíka na hraniciach (CBAM) pod podmienkou, že bude zlučiteľný s pravidlami WTO a dohodami EÚ o voľnom obchode (tým, že nebude diskriminačný a nebude predstavovať skryté obmedzenie medzinárodného obchodu) a že bude primeraný, založený na zásade „znečisťovateľ platí“ a vhodný na skutočné dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy; domnieva sa, že CBAM sa musí uplatňovať aj na tovar zo všetkých tretích krajín, ktoré ešte nie sú súčasťou účinného systému stanovovania cien uhlíka alebo rovnocenných opatrení s podobnými cieľmi a nákladmi ako systém EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS), aby sa zabránilo akejkoľvek diskriminácii na základe pôvodu, a že náklady na menej ambiciózne ceny uhlíka musia byť odpočítateľné z CBAM;
3. je presvedčený, že úlohou CBAM by malo byť predchádzať riziku úniku uhlíka pre EÚ, a tým prispievať k celkovému cieľu znižovania celosvetových emisií, a pomáhať EÚ pri plnení jej záväzkov; zdôrazňuje, že CBAM EÚ je určený výlučne na plnenie cieľov v oblasti klímy, ako aj na zníženie rizika úniku uhlíka, a že by sa mal realizovať proporcionálne a vyvážené, mal by byť založený na dôkazoch a nesmie sa zneužívať ako nástroj na posilnenie protekcionizmu, neopodstatnenej diskriminácie alebo obmedzení v už aj tak zaťaženom globálnom prostredí medzinárodného obchodu; žiada, aby sa v tejto súvislosti zabránilo nadmernej byrokracii; konštatuje, že jedným z dôsledkov tohto opatrenia bude predchádzanie riziku presunu výroby mimo EÚ, keďže takýto presun by mohol zmarovať úsilie EÚ o znižovanie emisií a podporu

medzinárodných politík EÚ v oblasti ochrany životného prostredia;

4. poznamenáva, že na to, aby bol CBAM zlučiteľný s pravidlami WTO, jeho základom by mali byť ustanovenia Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT), ako je článok I (zásada najvyšších výhod), článok III (zásada národného zaobchádzania) a prípadne článok XX (všeobecné výnimky) a jeho jediným odôvodnením by mala byť ochrana životného prostredia, t. j. zníženie globálnych emisií CO₂ a zabránenie úniku uhlíka;
5. požaduje, aby sa do polovice roka 2021 spolu s legislatívnym návrhom predložili dôkladné posúdenia vplyvu s cieľom dosiahnuť maximálnu transparentnosť a poskytnúť stimuly na zapojenie WTO a obchodných partnerov EÚ a spoluprácu s nimi v koordinácii s Európskym parlamentom; konštatuje, že posúdenie vplyvu sa musí vykonať s cieľom znížiť riziko úniku uhlíka, a tým aj celkové celosvetové emisie; žiada preto Komisiu, aby do posúdenia vplyvu zahrnula tieto aspekty:
 - a) vplyv CBAM na udržateľné inovácie a zmeny v obchodných tokoch a dodávateľských reťazcoch;
 - b) posúdenie pridanej hodnoty CBAM v porovnaní s alternatívnymi možnosťami;
 - c) možné sektory na pilotné vykonávanie, v ktorých je obsah uhlíka v tovare ľahko identifikovateľný;
 - d) možný dosah mechanizmu založeného len na základných materiáloch, ktorý by mohol viesť k zmene v dovoze so zameraním na medziprodukty a konečné výrobky, na ktoré sa mechanizmus nevzťahuje, na priemysel EÚ, a to najmä ak mechanizmus nahradí existujúce opatrenia v oblasti úniku uhlíka;
 - e) či a ako by malo byť odvetvie energetiky zahrnuté do osobitného prípadu dovozu elektrickej energie s vysokými emisiami uhlíka;
 - f) možný vplyv na spoločnosti EÚ, najmä MSP, z hľadiska celosvetovej hospodárskej súťaže, ak sú výrobky ovplyvnené vyššími cenami ich komponentov;
 - g) analýza kombinácie dôležitých premenných vrátane odvetví, krajín a emisií skleníkových plynov zahrnutých do CBAM a ich vzťahu k existujúcim opatreniam v oblasti úniku uhlíka;
 - h) osobitná pozornosť najmenej rozvinutým a rozvojovým krajinám, aby sa zabezpečilo, že CBAM nebude mať negatívny vplyv na ich rozvoj;
6. poznamenáva, že v posúdení vplyvu sa musí starostlivo zväžiť, ako by CBAM pôsobil s existujúcimi opatreniami v oblasti úniku uhlíka v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS) vrátane toho, či by súčasné opatrenia alebo bezodplatné kvóty mali dopĺňať CBAM v počiatočnej fáze, alebo či by sa mali zrušiť, pričom treba zabrániť dvojitej ochrane a diskriminácii dovozu, a či by sa CBAM mal zavádzať postupne alebo nie, aby sa zabezpečila jeho zlučiteľnosť s pravidlami WTO, pričom treba zachovať predvídateľnosť a stabilitu pre spoločnosti EÚ;
7. zdôrazňuje, že každý mechanizmus musí stimulovať priemysel v EÚ a mimo nej

k výrobe čistých a konkurencieschopných výrobkov a zabrániť úniku uhlíka bez toho, aby boli ohrozené obchodné príležitosti; zdôrazňuje úlohu, ktorú by takýto mechanizmus mohol zohrať, ak by bol vyvážený a primerane sa vykonával, v energeticky náročných priemyselných odvetviach, ako je výroba ocele, cementu a hliníka, vzhľadom na obchodnú expozíciu týchto odvetví a ich účasť na systéme ETS;

8. poznamenáva, že CBAM je súčasťou európskej zelenej dohody a nástrojom na dosiahnutie cieľa EÚ nulových čistých emisií skleníkových plynov v roku 2050; konštatuje, že CBAM by mohol priamo alebo nepriamo ovplyvniť priemyselné odvetvia s najvyššími emisiami uhlíka a s najintenzívnejšou obchodnou výmenou, a že by sa s nimi malo počas tohto procesu konzultovať; ďalej poznamenáva, že CBAM by mohol ovplyvniť dodávateľské reťazce tak, že by internalizovali náklady na emisie oxidu uhličitého; zdôrazňuje, že prípadný CBAM by sa mal ľahko spravovať a nemal by neprimerane finančne a administratívne zaťažovať podniky, a to najmä malé a stredné podniky (MSP);
9. požaduje, aby sa príjmy z CBAM použili na podporu celosvetových a európskych opatrení v oblasti klímy; navrhuje, aby sa tieto príjmy opätovne investovali do rozpočtu EÚ na účely výskumu, inovácií a vývoja uhlíkovo neutrálnych technológií na podporu udržateľnej transformácie priemyslu a do pomoci v oblasti klímy s cieľom zabezpečiť zlučiteľnosť s pravidlami WTO;
10. vyjadruje hlboké znepokojenie nad narúšaním multilaterálneho obchodného systému; vyzýva Komisiu, aby aktívne spolupracovala s vládami obchodných partnerov s cieľom zabezpečiť nepretržitý dialóg o tejto iniciatíve, čím sa poskytnú stimuly pre opatrenia v oblasti klímy v rámci Únie, ako aj u jej obchodných partnerov; zdôrazňuje, že obchodná politika sa môže a mala by sa využívať na podporu pozitívneho environmentálneho programu a na zabránenie veľkým rozdielom v ambíciách v oblasti životného prostredia medzi EÚ a zvyškom sveta, a že CBAM by mal byť navrhnutý ako opatrenie dopĺňajúce opatrenia kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji dohôd Únie o voľnom obchode; zdôrazňuje, že konečným cieľom iniciatívy musia byť globálne opatrenia, v dôsledku ktorých bude CBAM nadbytočný, keďže zvyšok sveta sa snaží dosiahnuť úroveň ambícií, ktoré si v oblasti znižovania emisií CO₂ stanovila EÚ; domnieva sa preto, že CBAM by sa mal považovať za prostriedok na urýchlenie tohto procesu, a nie za prostriedok protekcionizmu; očakáva, že Komisia začne rokovania o globálnom prístupe v rámci WTO alebo G20;
11. vyzýva na prijatie metódy výpočtu obsahu uhlíka, ktorá nerozlišuje medzi výrobcami z EÚ a tretích krajín a ktorá sa čo najviac približuje skutočnému obsahu uhlíka v príslušnom tovare; berie na vedomie ťažkosti súvisiace s výpočtom obsahu uhlíka vo výrobkoch z členských štátov EÚ a tretích krajín a požaduje nepretržité úsilie o zabezpečenie porovnateľnosti obsahu uhlíka vo výrobkoch; zdôrazňuje, že technológia na sledovanie a monitorovanie obsahu uhlíka a parametrov zložených výrobkov by mohla pomôcť pri uplatňovaní CBAM na tieto produkty; konštatuje, že CBAM musí vytvárať stimuly pre krajiny a výrobcov, aby si vymieňali informácie o cenách uhlíka a o obsahu uhlíka vo výrobkoch;
12. domnieva sa, že medzinárodný obchod a obchodná politika sú kľúčovými faktormi umožňujúcimi prechod na klimaticky neutrálne obehové globálne hospodárstvo

efektívne využívajúce zdroje a ako také majú podporovať globálne úsilie o dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja OSN a Parížskej dohody; domnieva sa, že je naliehavo potrebné uskutočniť komplexnú reformu WTO, ktorá jej umožní zaručiť spravodlivý obchod a zároveň bojovať proti globálnemu otepľovaniu; konštatuje, že pravidlá GATT pochádzajú z roku 1947, a zastáva názor, že ich treba prehodnotiť v súčasnom kontexte klimatickej krízy; očakáva, že Komisia prijme naliehavé iniciatívy na reformu WTO s cieľom dosiahnuť súlad s cieľmi v oblasti klímy; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje úsilie o globálne stanovovanie cien CO₂ a uľahčila obchod s technológiami na ochranu klímy a životného prostredia napríklad iniciatívami v obchodnej politike, ako je dohoda WTO o environmentálnych tovaroch.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	10.12.2020
Výsledok záverečného hlasovania	+: 34 -: 2 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Udo Bullmann, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Enikő Győri, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jürgen Warborn, Jan Zahradil
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marco Campomenosi, Nicola Danti, Manuela Ripa

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

34	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Enikő Győri, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
RENEW	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Nicola Danti, Marie-Pierre Vedrenne
ID	Herve Juvin, Danilo Oscar Lancini, Marco Campomenosi
VERTS/ALE	Manuela Ripa, Heidi Hautala, Sara Matthieu
ECR	Emmanouil Fragkos
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó

2	-
ID	Roman Haider, Maximilian Krah

5	0
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczynski, Jan Zahradil
GUE/NGL	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania